

หน้าที่ยื่นตัวให้ผู้จ่ายใช้เงินนั้นเป็นบทบัญญัติอันมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากการใช้เงินตามตั๋วแลกเงินถือเป็นจุดมุ่งหมายสำคัญในการออกตั๋วแลกเงิน ซึ่งการที่จะมีการใช้เงินในตั๋วแลกเงินต้องเกิดจากการที่ผู้ทรงได้ยื่นตัวให้ผู้จ่ายใช้เงิน หากผู้ทรงไม่ยื่นตัวให้ผู้จ่ายใช้เงินแล้ว จะส่งผลให้ผู้ทรงสิ้นสิทธิไต่เบียดเอาแก่บรรดาผู้สลับหลัง ผู้ส่งจ่าย และลูกหนี้ตามตัวคนอื่น ๆ ยกเว้นผู้รับรอง แต่หากผู้ทรงได้ยื่นตัวแลกเงินให้ผู้จ่ายใช้เงิน และผู้จ่ายได้ใช้เงินตามตั๋วแลกเงินโดยชอบ จะทำให้หนี้ตามตั๋วแลกเงินดังกล่าวระงับสิ้นไป

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ผู้เขียนได้ศึกษาถึงเรื่องหน้าที่ยื่นตัวให้ผู้จ่ายใช้เงิน โดยได้ศึกษาเฉพาะกรณีตั๋วแลกเงินซึ่งถึงกำหนดแน่นอน อันได้แก่วันถึงกำหนดใช้เงินในวันใดวันหนึ่งที่กำหนดไว้และวันถึงกำหนดใช้เงินเมื่อสิ้นระยะเวลาอันกำหนดไว้ นับแต่วันที่ลงในตั๋ว ว่าหน้าที่ในการยื่นตัวให้ผู้จ่ายใช้เงินนั้นมีหลักกฎหมายกำหนดไว้เช่นไร และในเรื่องดังกล่าวมีปัญหาประการใด โดยผู้เขียนได้ศึกษาประกอบกับเรื่องวันถึงกำหนดใช้เงินซึ่งมีวันถึงกำหนดแน่นอน อันได้แก่วันถึงกำหนดใช้เงินในวันใดวันหนึ่งที่กำหนดไว้และวันถึงกำหนดใช้เงินเมื่อสิ้นระยะเวลาอันกำหนดไว้ นับแต่วันที่ลงในตั๋ว เพื่อให้เกิดความชัดเจนว่าวันที่ผู้ทรงต้องยื่นตัวให้ผู้จ่ายใช้เงินนั้นคือวันใด เนื่องจากวันถึงกำหนดใช้เงินในแต่ละอย่างนั้นก่อให้เกิดความแตกต่างต่อหน้าที่ในการยื่นตัวแลกเงินเพื่อให้ใช้เงิน และเพื่อทำให้ทราบว่าเป็นเรื่องดังกล่าวได้มีปัญหาประการใด

จากผลการศึกษาพบว่าในเรื่องหน้าที่ยื่นตัวให้ผู้จ่ายใช้เงินและวันถึงกำหนดใช้เงินซึ่งมีวันถึงกำหนดแน่นอน มีประเด็นปัญหาดังต่อไปนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับวันถึงกำหนดใช้เงินซึ่งมีวันถึงกำหนดแน่นอน ผู้เขียนได้ศึกษาประเด็นปัญหาใน 2 กรณีดังนี้

1.1 กรณีตั๋วแลกเงินที่ลงวันถึงกำหนดไม่ครบจะถือว่าตัวดังกล่าวถึงกำหนดใช้เงินเมื่อใด เนื่องจากในกรณีตั๋วแลกเงินได้ลงเพียงวันและเดือน หรือเดือนและปี หรือวันและเดือนไว้ หรือได้ลงเพียงอย่างใดอย่างหนึ่งไว้ จะมีปัญหาว่าตั๋วแลกเงินดังกล่าวมีวันถึงกำหนดใช้เงินในวันใด หรือตั๋วแลกเงินดังกล่าวจะสามารถใช้บังคับในฐานะตั๋วแลกเงินได้หรือไม่ จากการศึกษาพบว่าตั๋วแลกเงินดังกล่าวจะมีใช้ตั๋วแลกเงินที่มีวันถึงกำหนดใช้เงินในวันใดวันหนึ่งที่ได้กำหนดไว้ เนื่องจากการไม่เป็นการชัดเจนว่าต้องใช้เงินในวันใด และมีใช้ตั๋วแลกเงินที่มีวันถึงกำหนดใช้เงินเมื่อได้เห็นตามมาตรา 910 วรรคสอง เนื่องจากเป็นกรณีที่ได้ลงวันถึงกำหนดใช้เงินแต่ไม่อาจทราบได้ว่าเป็นวันใด และผู้ทรงไม่อาจจดวันที่ตั๋วแลกเงินถึงกำหนดโดยอาศัยบทบัญญัติแห่งมาตรา 910 วรรคท้าย

เนื่องจากมาตรา 910 วรรคท้าย ได้บัญญัติไว้เฉพาะกรณีไม่ลงวันถึงกำหนดใช้เงินเท่านั้น จึงถือได้ว่าตัวแลกเงินนั้นมีรายการขาดตกบกพร่องไปจากที่ได้บังคับไว้ในมาตรา 909 จึงทำให้ตราสารดังกล่าวไม่อาจบังคับใช้ได้ในฐานะตัวแลกเงิน ตามบังคับแห่งมาตรา 910 วรรคแรก แต่หากผู้ทรงจดวันที่ที่ตัวแลกเงินถึงกำหนดใช้เงินลงไป จะถือได้ว่าเป็นกรณีที่ได้รับมอบอำนาจจากผู้สั่งจ่าย และทำให้ตัวแลกเงินดังกล่าวมีผลใช้บังคับได้ต่อไป

1.2 กรณีผู้สั่งจ่ายไม่กำหนดวันถึงกำหนดใช้เงินในตัวแลกเงิน ผู้สลักหลังหรือผู้ทรงจะลงวันถึงกำหนดใช้เงินในตัวดังกล่าวได้หรือไม่ จากการศึกษาพบว่า ตัวแลกเงินดังกล่าวต้องถือว่ามีวันถึงกำหนดใช้เงินเมื่อทวงถาม และผู้สลักหลังหรือผู้ทรงไม่สามารถลงวันถึงกำหนดใช้เงินในกรณีอื่นลงได้ แต่หากผู้ทรงได้ลงวันถึงกำหนดใช้เงินลงไปจะถือว่าเป็นกรณีมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงในข้อสำคัญ ตามมาตรา 1007 ซึ่งทำให้ตัวแลกเงินดังกล่าวใช้บังคับได้กับเฉพาะคู่สัญญาที่ยินยอมด้วยกับการนั้น

ในประเด็นปัญหานี้ ผู้เขียนเห็นว่าไม่จำเป็นต้องมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงเพิ่มเติมกฎหมาย เนื่องจากแม้ในแต่ละประเด็นปัญหาจะมีได้มีกฎหมายบัญญัติไว้โดยชัดแจ้ง แต่ก็มีตัวบทกฎหมายที่สามารถรองรับและนำมาปรับใช้กับแต่ละประเด็นปัญหาได้

2. ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับหน้าที่ยื่นตัวให้ผู้จ่ายใช้เงิน ผู้เขียนได้ศึกษาประเด็นปัญหาใน 3 กรณีดังนี้

2.1 ในการยื่นตัวแลกเงินให้ผู้จ่ายใช้เงินต้องนำตัวแลกเงินไปยื่นให้ผู้จ่ายใช้เงินด้วยหรือไม่ จากการศึกษาพบว่าในการยื่นตัวเพื่อให้ผู้จ่ายใช้เงินนั้น ผู้ทรงจำต้องยื่นตัวตัวแลกเงินให้กับผู้จ่ายเพื่อให้ใช้เงินตามตัวแลกเงินนั้น เพื่อให้ผู้จ่ายสามารถตรวจสอบความถูกต้องของตัวแลกเงินดังกล่าวได้ หากผู้ทรงไม่ยื่นตัวตัวแลกเงินแต่ได้ทวงถามทางเอกสารหรือทางวาจาจะไม่ถือเป็นการยื่นตัวให้ใช้เงินโดยชอบตามมาตรา 941 หากผู้จ่ายปฏิเสธการใช้เงิน ผู้ทรงจะทำคำคัดค้านและใช้สิทธิไล่เบี้ยไม่ได้ แต่ในการทวงถามให้ใช้เงินนั้นผู้ทรงอาจทำการทวงถามด้วยวาจาหรือทางเอกสารก่อนวันที่ตัวแลกเงินถึงกำหนดใช้เงิน เพื่อให้ผู้จ่ายได้ทราบก่อนล่วงหน้าและจะได้เตรียมเงินไว้เพื่อใช้ตามตัวแลกเงินนั้นก็ได้

2.2 กรณีการใช้เงินเพียงบางส่วน ผู้ทรงต้องบอกกล่าวให้ผู้สั่งจ่ายและผู้สลักหลังทราบก่อน มิฉะนั้นผู้สั่งจ่ายและผู้สลักหลังจะหลุดพ้นจากความรับผิดชอบเช่นเดียวกับการรับรองเพียงบางส่วน ตามบทบัญญัติแห่งมาตรา 936 หรือไม่ ซึ่งจากการศึกษาพบว่าในการใช้เงินเพียงบางส่วนนั้น ผู้ทรงไม่จำเป็นต้องบอกกล่าวให้ผู้สั่งจ่ายและผู้สลักหลังทราบก่อน เนื่องจากมิใช่กรณีการรับรองเพียงบางส่วน เนื่องจากการใช้เงินเพียงบางส่วนย่อมเป็นคุณกับลูกหนี้ในตัวแลกเงินทุกฝ่าย

จึงไม่ต้องบอกกล่าวให้กับผู้สละหลังและผู้ส่งจ่ายทราบก่อน และแม้ผู้ทรงจะมีได้บอกกล่าวก่อน ผู้ทรงก็สามารถใช้สิทธิไล่เบียดเอาแก่ผู้สละหลังและผู้ส่งจ่ายได้ หากได้ทำคำคัดค้านการไม่ใช้เงินใน ส่วนที่ยังขาดการใช้เงิน

2.3 ปัญหากฎหมายกรณีผู้ทรงยื่นตัวแลกเงินหลังวันที่ตั้งถึงกำหนดใช้เงินแต่ก่อน สิ้นสุดเวลาที่ต้องทำคำคัดค้าน จากการศึกษาพบว่าตัวแลกเงินในกรณีอื่นนอกจากที่ได้บัญญัติไว้ใน มาตรา 973 (1) และ (3) ได้แก่ ตัวแลกเงินที่มีวันถึงกำหนดใช้เงินในวันใดวันหนึ่งที่กำหนดไว้ ตัวแลกเงินที่มีวันถึงกำหนดใช้เงินเมื่อสิ้นระยะเวลาอันกำหนดไว้ นับแต่วันที่ลงในตัวนั้น และ ตัวแลกเงินที่มีวันถึงกำหนดใช้เงินเมื่อสิ้นระยะเวลาอันกำหนดไว้ นับแต่ได้เห็น จะมีปัญหาว่าวันที่ผู้ ทรงจะสิ้นสิทธิไล่เบียดเนื่องจากไม่ยื่นตัวให้ผู้จ่ายใช้เงินในตัวแลกเงิน 3 ประเภทดังกล่าวคือวันใด และต้องตกอยู่ภายใต้บังคับของมาตรา 973 หรือไม่ อย่างไร

ซึ่งในประเด็นปัญหานี้ผู้เขียนมีความเห็นว่ามาตรา 973 ได้บัญญัติถึงผลของการ ไม่ยื่นตัวแลกเงินไว้เพียง 2 อย่างเท่านั้น ดังนั้นในตัวแลกเงินอย่างอื่นจึงไม่ตกอยู่ในบังคับของ มาตรา 973 แต่ต้องบังคับตามมาตรา 941 นั่นคือ ผู้ทรงต้องนำตัวแลกเงินไปยื่นเพื่อให้ใช้เงินใน วันที่ตัวแลกเงินถึงกำหนด และต้องบังคับตามมาตรา 914 นั่นคือหากผู้ทรงไม่ยื่นตัวในวันที่ตั้งถึง กำหนดใช้เงินจะทำให้ผู้สละหลังและผู้ส่งจ่ายหลุดพ้นจากความรับผิด เนื่องจากความรับผิดของ บุคคลดังกล่าวเป็นความรับผิดในฐานะลูกหนี้ชั้นสอง ซึ่งมีความรับผิดอย่างมีเงื่อนไข คือจะรับผิด เมื่อผู้ทรงได้ยื่นตัวให้ใช้เงินแล้วเท่านั้น

ในประเด็นปัญหานี้ ผู้เขียนเห็นว่าควรมีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายให้เกิดความ ชัดเจนว่าในกรณีตัวแลกเงินที่มีวันถึงกำหนดใช้เงินในวันใดวันหนึ่งที่กำหนดไว้ ตัวแลกเงินที่มีวันถึง กำหนดใช้เงินเมื่อสิ้นระยะเวลาอันกำหนดไว้ นับแต่วันที่ลงในตัวนั้น และตัวแลกเงินที่มีวันถึง กำหนดใช้เงินเมื่อสิ้นระยะเวลาอันกำหนดไว้ นับแต่ได้เห็น หากผู้ทรงไม่ยื่นตัวให้ผู้จ่ายใช้เงินจะถือ ว่าสิ้นสิทธิไล่เบียดเมื่อใด อย่างไร